

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Mibe kerül a pesti luxus*

Forrás:

Világ

Bp.
(Hely)

1922 VIII
(Idő) 27

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.6

Hely

Idő

1922

Személy

Helv. szám

Mibe kerül a pesti luxus

(A Világ tudósítójától.) A kenyér ára, a zsír ára, a másodrendű marhahús ára: évek óta lamentálunk ezeken a veszedelmes számokon, aggodalmas lélekkel figyeljük lendületes, biztos gyarodásukat és ideges irtózáttal vizionáljuk a telet, amikor ezek a progresszív természetű számok még markánsabban, még veszedelmesebben hatnak. Egész Pest, az egész ország nyög és sir a drágaság egyre magasabbra törő ormai körül és mindenkinek borsózik a háta arra a gondolatra, hogy ezek a bércek pár hónap múltán havasokká lesznek. És tegnap Budapesten mégsem háborodott fel senki, mert Szimon István az őszibarack kilogrammját husz koronával drágábban adta a Fürdő-utcában. Budapest szűkölködő százezreit egyáltalában nem izgatja, hogy valaki a Fürdő-utcában akár ezreket fizet őszibarackért. A tizezrek, akik a százezrek véres megélhetési erőlködései fölött változatlanul megtartották a régi standardet, sőt a gurmandéria és a technika újabb vívmányaival ki szélesítették és felemelték, nem kereshetik a szolidaritást az ugynevezett fogyasztók millióinál és nem egészen érthető, hogy a kisexisztenciák érdekében felállított bíróságoknál keresnek védelmet. A pesti luxus elsősorban saját maga felelős azokért a fantasztikus árakért, melyekbe legelemibb igényeinek kielégítése kerül és a nagy tömegek nem engedhetik meg maguknak azt a luxust, hogy egy közös rezdülésük legyen a fényűzőkkel, mikor az ő privát árai a fejük fölé nőnek.

De talán mégis érdekes, hogy a pesti fényűzés legközönségesebb keretei között milyen költségvetéssel dolgozik. Néhány ismert cégnél fordultunk meg tegnap és most az ott szerzett rendkívül jellemző információinkról óhajtott beszámolni.

A cipő

A cipő ára közönséges fogalmak szerint 2800—4500 korona között mozog. Ennyit kérnek érte a készcipő-üzletekben és rendelésre ennyibe kerül a szolid cipésznél. Nyissunk be már most az ugynevezett luxus-cipészhez, aki közismert művészek dedikált fényképeivel dekorálja az üzlethelyiséget és akinél a föltörekvő tőzsdei játékos, vagy nagyvilági pályára ké-

szülő hölgy csak hosszas könyörgésre kap helyet a fotójjában, mely elé a mértéktevő segéd letérdel.

— Nálam elsősorban a művészi munkát kell megfizetni — mondja a mester —, én divatlapcipőket és egyéni kreációkat csinállok. *Senkinek sem mondom, hogy nálam rendelje meg a strapacipőjét, de ha luxus-cipőt akar, akkor fizesse meg a finom anyagot és az elsőrendű munkát.* Természetesen nálam is vannak fokozatok: *nyolcezertől husz-, sőt huszonötezerig.* Mikor a korona lezuhant tizenhétre, csak frankért árultam. A legfinomabb cipő ára akkor kétszáz francia frank volt. *Ma a legdrágább férficipő, az antilopbététes finom bagaria tizennégy-tizenötezer koronába kerül, sevrőt lehet tizenkétezerért is kapni.* A női luxus-cipő körülbelül tíz-tizenöt százalékkal drágább...

— *Nálunk ez a fogalom, hogy árdrágítás, egyenesen képtelenül hangzik.* Itt nem irányárakat megszabni, mert hiszen mi nem közszükségleti cikket árulunk. Aki egyszerűen csak azt akarja, hogy a lába ne legyen meztelen, az menjen az olcsó szuszterhez, aki jó és tartós cipőt szab a lábára. De aki azt akarja, hogy a lába azt a kulturát reprezentálja, mely a nyugati nagyvárosokban a cipészművészet terén kialakult, az fizesse meg a cipőért azt az árat, amit kérnek érte. *A festménynek az árt sem az határozza meg, hogy mennyit ér a vászna, hanem a művészi értéke...*

A kalap

A kissé merész argumentumot zsebrévágva, egy belvárosi női-kalapüzlet tulajdonosnőjét interjúoltuk meg, aki meglepő nyíltsággal referált a kalapkereskedelem rejtelmeiről:

— Mindenekelőtt vegye tudomásul, — mondta, — hogy a kalap árának meghatározásánál rendkívül sok mellékkörülmény játszik közre. *A legfontosabb ezek közül, hogy az üzlet melyik részében fekszik a városnak.* Kétségtelen, hogy a belvárosi szalon megfizeteti a márkáját is, de viszont összehasonlíthatatlanabban nagyobb rezsivel is dolgozik, mint a körutak, vagy az Andrassy-utak. Különösen azóta nagy a differencia, mióta a boltbérket felemelték. Ma nem ritkaság, hogy egy belvárosi szalon az üzletért

és a hozzátartozó műhelyért három-négy százezer koronát fizet, míg például az Andrassy-uton csak kilencven-százezer korona a boltbér. Az árat befolyásoló mellékkörülmények közé tartozik még az is, hogy ki veszi a kalapot. Előkelő, régi uriaszony mindenestire kevesebbet fizet, mint akiről leordít a friss pénz. Legtöbbet fizet a metressz, ezt nem sajnálja az ember.

— Az idén szoké alakú fazon a divatos, illetve az elől széles, hátul keskeny forma, melyet jette-tel díszítenek. A jette, mely legyezőalakú, diadémszerű figura, lehet celluloidból, teknősbékából. Az alapanyag a cilinderbársony, mely a legszebb, ha aranyhímzéssel dekorálják. A legdrágább a majomszőrrel díszített kalap. Az anyagot most nagyon nehéz beszerezni, bár mi javarészen nem francia, hanem bécsi és frankfurti nyeresanyaggal dolgozunk. Párisból inkább modelleket hoztunk és aki egy ilyen modelt után, vagy akár csak divatlap után külön kalapot rendel magának, az természetesen alaposan megfizeti a fazont.

— *Hogy mibe kerül a kalap? Óriási skála van. Olcsóbb üzletekben 2000 koronától fölfelé lehet vásárolni a most elég divatos filc-sapkát, de ha olcsóbb bársonyból készítették, akkor 4—5000 korona az ára, cilinderbársonyból pedig 8—10.000 koronába kerül.* A drágább kalapok 15.000 koronánál kezdődnek és 30—40—50.000 koronáig is felszöknek. Ugy hirdlik, hogy újabb divatos lesz a tollas kalap, még pedig kócsag-disszel. Ebben az esetben egészen bizonyos, hogy eléri a 100.000 koronát a nagyvilági luxus-kalapok ára.

A kalaprovat méla pointjéül szántuk, hogy egy egészen közönséges fekete sidi-kalap, melyet köznyelven keménykalapnak neveznek, egy belvárosi férfidivatüzletben luxusadóval és forgalmi áddal feljavítva kilenc és félezer koronába kerül.

Az automobil

A pesti fényűzés kulminációja. Csodálatosképpen napról-napra több szalagdal belőle a gyaloglásban elkopott kispolgári tömegek érdekében. Diavba jöttek a kis kocsik, melyek már csekély két és fél-hárommillió koronáért rendelkezésre állanak a villanyosból és a konflisból kinőtt fényűzőknek. Azzel mentegethetik magukat, hogy ez tulajdonképpen nem luxus, mert Amerikában minden valamirevaló ipari munkás ilyen kocsival vágat munkahelyére,

ha a sziréna az üzem kezdetét jelzi. A fényüzés a nagyobb kocsiknál kezdődik, amelyek hárommillió koronáért szóba sem állanak az emberrel.

A Laurin és Klement-gyár budapesti lerakatánál egy cseh-szlovákiai barátunk megbízásából érdeklődtünk az automobilárak felől. A felvilágosítás egészen rövid volt, de eléggé fantasztikus.

— *Mi csak cseh-szlovák valutában adunk el kocsit, mert hiszen a cég is cseh-szlovákiai. A Budapesten raktáron lévő 25/HP-s és 9-es lyukfuratu nyitott automobil 130.000 szokolba kerül, a csukott pedig ugyanilyen erőfeltételek mellett 150.000 szokol.*

Más szóval ez annyit jelent, hogy egy Laurin és Klement-gyártmányu nyitott gépkocsi magyar koronában 8,840.000 korona, a csukott pedig 10,280.000 korona. Ugy értesültünk különben, hogy az autóárak egészen 25 millió koronáig emelkednek a lőerő és a többi dimenziók arányában.

Virág és parfüm

A virág az egyetlen, amely a kimondottan luxus cikkek közül nem rugta ki maga alól teljesen a talajt. Ugy látszik, hogy tombolóan anyagelvű korunkban a virágban minimális a kereslet, mert aránylag egészen elfogadható határok között mozog az ára. Egy belvárosi előkelő virágkereskedésben a következő információt adták:

— Meg kell állapítani, hogy a virágfogyasztás nagymértékben csökkent az utolsó évek alatt. A virágnak ma nincs már értéke a szerelmesek számára, mert hiszen az emberekből gyökeresen kivészett a régi gyengédség és az érzék az ilyen finom dolgok iránt. A színháznál sincs már nagy szerepe a virágnak és az esküvőnél sem. Szálanként veszik inkább gomblyukba, vagy szobadisznak vázákba, de akkor sem a virágkereskedőnél szerzik be, hanem kimennek a piacra, ahol sokkal olcsóbban megkaphatják a szezonvirágot. Pedig a virág a kereskedésekben sem drágult meg abnormisan. Egy szál krizantém 20 koronába kerül, egy rózsza 50 koronába és egy szegfű 20-ba. Husz rózsából pompás csokor kerül és az egész nem több ezer koronánál. Mit kapni ma már ezer koronáért?

Ezzel szemben a francia parfüm, mely előkelő rokona a virágnak, nem mozog ilyen szerény keretek között. Elég, ha megírjuk, hogy egy kis üveg Coty l'origan-t 7000 koronáért vesztegetnek. És tessék elhinni, hogy tekintélyes forgalmat bonyolítanak le benne.

Ami szintén luxus

— *Mit adnak ma már 1000 koronáért?* — kérdezte a méla virágárusnő és erre egy merész fordulattal elhatároztuk, hogy letérünk a főutvonlról és megtekintjük az uraságoktól levetett ruhák árviszonyait. Nem voltunk tulságosan optimisták, de mégis meglepett bennünket, hogy az ódon ruhák milyen lendületesen tudnak lépést tartani a pesti luxussal. A legolcsóbb árjelzés egy homokszinü, *széllel bélelt és nem tulságos szerencsével megstoppolt rövid felöltön függött, 3500 korona felirással.* Az árak ettől kezdve rohamléptekkel iramodnak fölfelé. Egy gyenge ruha, melyről messzire lerí, hogy ugynevezett tisztviselőszövetből készült és gazdája csak akkor adott tul rajta, amikor még a mai tisztviselődiyat követelményeinek sem felelt meg, *6000 koronába kerül.* Egy festett birkabőrrel bélelt öreg városi bundáért, mely inkább gubának hát, *35.000 koronát mer követelni az ódondász.*

Az uraságoktól levetett ruha is luxus, aminthogy rövidesen fényezés lesz Budapesten az is, hogy az ember elfedi a testét az időjárás viszontagságai elől és luxus lesz az is, ha valaki kenyeret eszik a tejhez, vagy tejet iszik a kenyérhez. És most háborodjék fel a pesti ember azon, hogy a Fürdő-utcában valaki husz koronával drágábban fizette meg az őszi-barack kilóját?